

Instytut Pamięci Narodowej - Archiwum

<https://archiwum.ipn.gov.pl/pl/aktualnosci/8475,Prezentacja-wystawy-586-dni-stanu-wojennego-Zagornik-k-Andrychowa-629-czerwca-20.html>
05.03.2026, 23:04

Prezentacja wystawy „586 dni stanu wojennego” - Zagórnik (k. Andrychowa), 6-29 czerwca 2012

W dniach od 6 do 29 czerwca 2012 r. w Wiejskim Domu Kultury w Zagórniku (k. Andrychowa), przy ul. Szkolnej będzie prezentowana wystawa „586 dni stanu wojennego”. Wystawa prezentuje – w układzie chronologicznym – najważniejsze wydarzenia i zjawiska okresu stanu wojennego w Polsce. Kolejne plansze przedstawiają: strajki i pacyfikacje, przejawy oporu społeczeństwa, oblicze realnego socjalizmu – kolejki, podwyżki cen w lutym 1982 r., weryfikacje pracowników administracji, nauczycieli i dziennikarzy, manifestacje 3 maja i 31 sierpnia 1982 r., reakcje świata na stan wojenny w Polsce, internowania, pielgrzymkę Jana Pawła II do Polski w czerwcu 1983 r. Ekspozycja składa się z 36 plansz. Osiem z nich przedstawia wydarzenia związane z regionem.

W sierpniu 1980 r. masowy protest robotników, wspieranych przez inne grupy społeczne, zmusił komunistyczne władze do kapitulacji. Przywódcy Polskiej Zjednoczonej Partii Robotniczej zaakceptowali porozumienie, którego kluczowym elementem było powołanie niezależnych od władz związków zawodowych. Wkrótce powstał Niezależny Samorządny Związek Zawodowy „Solidarność”, który z czasem skupił blisko dziesięć milionów członków.

Przez 468 dni Polacy żyli nadzieją, że możliwa jest powolna demokratyzacja systemu, a stopniowo także odzyskanie suwerenności. Z ogromnym entuzjazmem kreślono plany przebudowy państwa. Komuniści nie zamierzali jednak zrezygnować z monopolu władzy. Od jesieni 1980 r. przygotowywano się do siłowej rozprawy ze społeczeństwem. Marzenie o wolności zostało brutalnie przerwane 13 grudnia 1981 r., gdy na ulice polskich miast wyjechały czołgi.

Stan wojenny wprowadzono po to, by ocalić komunistyczną dyktaturę i zniszczyć „Solidarność”. Władzom nie udało się osiągnąć żadnego z tych celów. Zamordowano kilkadziesiąt osób, tysiące uwięziono, dziesiątki tysięcy prześladowano na różne sposoby. Zniszczono społeczny entuzjazm i nadzieję, które w takim wymiarze jak w 1981 r. już nigdy się nie odrodziły. Gospodarka pogrążyła się w przewlekłym kryzysie. Przedłużona agonia systemu zabrała Polsce kolejnych osiem lat.

Postulaty NSZZ „Solidarność” w większości zostały zrealizowane po 1989 r. Spełniły się najskrytsze marzenia – upadł mur berliński, rozpadł się Związek Sowiecki, Polska jest członkiem Unii Europejskiej i NATO. Stało się to dzięki wysiłkowi i poświęceniu tych, którzy po 13 grudnia 1981 r. nie pozostali obojętni i stawili opór złu. Wielu z nich zapłaciło wysoką cenę za swoją postawę, niektórzy płacą ją do dziś. W 30. rocznicę wprowadzenia stanu

wojennego ku nim kierujemy naszą wdzięczną pamięć.

Prezes IPN dr Łukasz Kamiński, tekst wprowadzający do wystawy